

Bijlage: docentenquête Informatica

Invulinstructie

Kies bij alle vragen telkens één antwoordalternatief, tenzij de vraagstelling een andere invulinstructie kent. In sommige gevallen mag u meer dan één alternatief aanvinken. Sommige vragen kennen een havo- en een vwo-variant. Mocht Informatica op een van genoemde schooltypen niet aangeboden worden, dan kunt u betreffende vragen of vraagvarianten overslaan.

Alle feitelijke vragen hebben betrekking op de situatie zoals die van toepassing is in het studiejaar 2007/2008, tenzij anders vermeld is. Het is niet de bedoeling dat beantwoording van deze vragen u nopen tot een onderzoek onder leerlingen of in de leerlingenadministratie. U kunt dergelijke vragen naar eigen inschatting beantwoorden. De vragen die betrekking hebben op uw mening over eventuele wijzigingen in het examenprogramma verwijzen naar een mogelijk nieuw examenprogramma vanaf 2012.

In de vraagstelling wordt het (profiel)keuzevak aangeduid als *Informatica* met een hoofdletter en het vakgebied in het algemeen als *informatica* met een kleine letter.

Feitelijke informatie

Deze vragen hebben tot doel informatie te verkrijgen over u als docent, over uw collega's en over uw relatie met de vakinfrastructuur (vakorganisaties, tijdschriften, websites).

1. In welke leeftijdscategorie valt u?
  - < 30 jaar
  - 31 – 40 jaar
  - 41 – 50 jaar
  - > 50 jaar

2. Uit hoeveel docenten bestaat de vaksectie Informatica op uw school of vestiging?
  - ik vorm in mijn eentje de vaksectie Informatica
  - onze vaksectie Informatica bestaat uit twee docenten
  - onze vaksectie Informatica bestaat uit drie docenten
  - onze vaksectie Informatica bestaat uit meer dan drie docenten

3. Van welk van de onderstaande organisaties bent u lid?
(U kunt meer dan één mogelijkheid aankruisen)
  - Vereniging I&I
  - NGI – afdeling Wetenschap en Educatie
  - een andere vakvereniging Informatica
  - een vakvereniging van een ander schoolvak
  - ik ben geen lid van een vak- of beroepsvereniging

4. Op welke tijdschriften zijn u of uw school geabonneerd?
(U kunt meer dan één mogelijkheid aankruisen)
  - TINFON
  - een buitenlands tijdschrift over Informaticaonderwijs
  - een algemeen vaktijdschrift, zoals Computable, Automatisering Gids of Informatie

5. In hoeverre bezoekt u de website www.informaticavo.nl?
  - ik ben subscriber van deze website
  - ik ben geen subscriber, maar bezoek de website ongeveer eens per maand
  - ik ben geen subscriber, maar bezoek de website ongeveer eens per jaar
  - ik bezoek de website nooit

6. Wanneer heeft u voor het laatst de I&I-conferentie bezocht?
  - november 2006
  - november 2005
  - november 2004
  - november 2003 of eerder
  - ik heb nog de I&I-conferentie nog nooit bezocht

7. In hoeverre onderhoudt u contacten met het collega-docenten in het vervolgonderwijs?
  - niet
  - als de gelegenheid zich voordoet, maar niet structureel
  - structureel, maar wel in beperkte mate
  - structureel en intensief

Het onderwijs

Deze vragenrubriek bevat vragen over de wijze waarop u het onderwijs in Informatica hebt ingericht per 2007/2008, welke keuzen u daarbij gemaakt heeft en wordt afgesloten met een aantal vragen over uw oordeel over Informatica.

8. Sinds welk schooljaar biedt uw school het keuzevak Informatica aan in de Tweede Fase van het *havo*?
  - 1998/1999
  - 1999/2000
  - 2001/2002
  - 2002/2003
  - 2003/2004
  - 2004/2005
  - 2005/2006
  - 2006/2007
  - 2007/2008

9. Sinds welk schooljaar biedt uw school het keuzevak Informatica aan in de Tweede Fase van het *vwo*?
  - 1998/1999
  - 1999/2000
  - 2001/2002
  - 2002/2003
  - 2003/2004
  - 2004/2005
  - 2005/2006
  - 2006/2007
  - 2007/2008

10. Wat is de belangrijkste overweging van uw vaksectie Informatica bij de inrichting van het onderwijsprogramma van het keuzevak op uw school, zoals dat per 2007 van toepassing is?
  - de vaksectie heeft een lesmethode gekozen en volgt deze methode zonder daar veel van af te wijken
  - de vaksectie heeft op basis van het schoolexamenprogramma en de SLO-handreiking het onderwijsprogramma vormgegeven
  - de vaksectie baseert haar onderwijsprogramma op actuele ontwikkelingen en inzichten in het vakgebied
  - de vaksectie volgt de inzichten en doelstellingen van haar eigen leden
  - geen van de aangegeven overwegingen speelt een dominante rol bij de inrichting van het onderwijsprogramma Informatica

11. Welke commerciële lesmethode gebruikt u?
  - Fundament Informatica van uitgeverij Instruct
  - Edu'Actief of diens opvolger Informatica Actief
  - Turing of diens opvolger Enigma
  - ik maak geen gebruik van een commerciële lesmethode

12. Met welk doel gebruikt u in voorkomende gevallen aanvullend onderwijsmateriaal op uw commerciële lesmethode?

- ter verbreding van de lesstof uit mijn lesmethode
- ter verdieping van de lesstof uit mijn lesmethode
- ter vervanging van de lesstof uit mijn lesmethode
- ik maak geen gebruik van aanvullende onderwijsmaterialen
- ik maak geen gebruik van een commerciële lesmethode en daarom is deze vraag voor mij niet relevant

13. Uit welke bronnen betreft u voornamelijk uw aanvullende onderwijsmaterialen?

(U kunt meer dan één mogelijkheid aankruisen)

- uit andere commerciële lesmethoden
- uit het materiaal op www.informaticavo.nl
- uit buitenlandse bronnen
- van universiteiten, hogescholen en andere instituten
- ik ontwikkel (aanvullende) onderwijsmaterialen zelf
- ik maak geen gebruik van aanvullende onderwijsmaterialen

14. Het examenprogramma Informatica kent een aantal domeinen met subdomeinen. De subdomeinen staan in het vervolg genoemd. U wordt per subdomein en per schooltype (havo, vwo) verzocht door middel van aankruising aan te geven in hoeverre het subdomein in uw onderwijsprogramma aan bod komt. U kunt daarbij per subdomein en per schooltype een keuze maken uit drie mogelijkheden:

- *beperkt*: het subdomein maakt niet tot nauwelijks deel uit van uw onderwijsprogramma. Betreffende lesstof slaat u over en u toetst het subdomein amper.
- *normaal*: het subdomein komt aan bod zoals in het examenprogramma bedoeld is en veelal in de lesmethode beschreven wordt. U voegt niet veel toe aan de lesstof en/of opdrachten uit dit subdomein.
- *extra*: het subdomein krijgt meer aandacht dan in het examenprogramma beschreven is. U voegt extra lesstof en/of opdrachten toe aan de stof zoals die in een lesmethode beschreven wordt. Of: u hebt de lesstof uit uw lesmethode vervangen door eigen lesstof met een substantieel grotere omvang dan de lesmethode.

Kruis onder havo en kruis onder vwo per rij slechts één van de drie vakjes aan. Elke rij bevat dus twee kruisjes.

Subdomein	havo			vwo		
	beperkt	normaal	extra	beperkt	normaal	extra
A1 Wetenschap en technologie						
A2 Maatschappij						
A3 Studie en beroepsomgeving						
A4 Individu						
B1 Gegevensrepresentatie in een computer						
B2 Hardware						
B3 Software						
B4 Organisaties						
C1 Communicatie en netwerken						
C2 Besturingssystemen						
C3 Systemen in de praktijk						
C4 Informatiesysteemontwikkeling						
C5 Informatiestromen						
C6 Informatieanalyse						
C7 Relationele databases						
C8 Interactie mens-machine						
C9 Systeemontwikkeltraject						
D Toepassingen in samenhang (projectmanagement)						

15. Welke aandeel vormen theorietoetsen in het PTA Informatica?

- ik neem niet tot nauwelijks theorietoetsen af
- theorietoetsen vormen ongeveer 10% van het totaal aan toetsen
- theorietoetsen vormen ongeveer een kwart van het totaal aan toetsen
- theorietoetsen vormen ongeveer de helft van het totaal aan toetsen
- ik neem in meerderheid theorietoetsen af

16. Welke vormen van praktische toetsing hanteert u?

(U kunt meer dan één mogelijkheid aankruisen)

- praktische opdrachten
- klein project (omvang ongeveer 30 studielasturen)
- gemiddeld project (omvang ongeveer 60 studielasturen)
- groot project (omvang ongeveer 120 studielasturen)

17. Wat is uw mening over het niveau van het vak Informatica op het havo zoals dat in examenprogramma beschreven is?

- het vak is voor de gemiddelde leerling te makkelijk
- het vak is voor de gemiddelde leerling van juist niveau
- het vak is voor de gemiddelde leerling te moeilijk

18. Wat is uw mening over het niveau van het vak Informatica op het *vwo* zoals dat in examenprogramma beschreven is?
- het vak is voor de gemiddelde leerling te makkelijk
  - het vak is voor de gemiddelde leerling van juist niveau
  - het vak is voor de gemiddelde leerling te moeilijk
19. De examenprogramma's voor *havo* en *vwo* verschillen betrekkelijk weinig van elkaar. Wat is uw mening hierover?
- ik vind het zeer goed dat er weinig verschillen zijn
  - ik vind het te verdedigen dat er weinig verschillen zijn
  - het maakt mij niet zo veel uit
  - meer verschil tussen het *havo*- en *vwo*-examenprogramma is in de toekomst wenselijk, maar niet noodzakelijk
  - meer verschil tussen het *havo*- en *vwo*-examenprogramma is in de toekomst noodzakelijk

De leerlingen

Deze vragenrubriek beoogt inzicht te verkrijgen omtrent het keuzegedrag en –motieven van uw leerlingen. U wordt uitgenodigd de vragen naar eigen inschatting te beantwoorden en geen onderzoek te doen onder leerlingen of in de leerlingenadministratie.

20. Hoeveel procent van alle *havo*-leerlingen in de Tweede Fase van uw school volgt naar uw schatting Informatica als keuzevak?
- 0 – 5%
  - 5 – 10%
  - 10 – 20%
  - > 20%
21. Hoeveel procent van alle *vwo*-leerlingen in de Tweede Fase van uw school volgt naar uw schatting Informatica als keuzevak?
- 0 – 5%
  - 5 – 10%
  - 10 – 20%
  - > 20%
22. In hoeverre verschilt de samenstelling van uw leerlingenpopulatie bij Informatica op het *havo* van de gehele leerlingenpopulatie in de Tweede Fase *havo* van uw school?
- de samenstelling van mijn leerlingenpopulatie verschilt amper van de leerlingenpopulatie van de Tweede Fase
  - de natuurprofielen zijn bij mij sterker vertegenwoordigd dan in de Tweede Fase
  - de maatschappijprofielen zijn bij mij sterker vertegenwoordigd dan in de Tweede Fase

23. In hoeverre verschilt de samenstelling van uw leerlingenpopulatie bij Informatica op het *vwo* van de gehele leerlingenpopulatie in de Tweede Fase *vwo* van uw school?
- de samenstelling van mijn leerlingenpopulatie verschilt amper van de leerlingenpopulatie van de Tweede Fase
  - de natuurprofielen zijn bij mij sterker vertegenwoordigd dan in de Tweede Fase
  - de maatschappijprofielen zijn bij mij sterker vertegenwoordigd dan in de Tweede Fase
24. Wat is naar uw schatting het aandeel van vrouwelijke leerlingen in uw leerlingenpopulatie bij Informatica op het *havo*?
- < 1%
  - 1 – 10%
  - 10 – 30%
  - 30 – 50%
  - > 50%
25. Wat is naar uw schatting het aandeel van vrouwelijke leerlingen in uw leerlingenpopulatie bij Informatica op het *vwo*?
- < 1%
  - 1 – 10%
  - 10 – 30%
  - 30 – 50%
  - 50%
26. Leerlingen kunnen Informatica als keuzevak in hun examenprogramma kiezen. Zij hanteren daarbij verschillende motieven. U wordt gevraagd op basis van eigen waarneming in te schatten welke motieven in welke mate door uw *havo*-leerlingen gehanteerd worden. Per motief kunt u een van de volgende indicaties aankruisen:
- *niet*: dit motief hoor ik onder mijn leerlingen niet gebezigd worden
  - *weinig*: af en toe hoor ik dit motief onder mijn leerlingen gebezigd worden
  - *regelmatig*: dit motief hoor ik meer dan eens onder mijn leerlingen gebezigd worden
  - *vaak*: dit motief hoor ik vaak door mijn leerlingen gebezigd worden

Kruis in de onderstaande tabel per rij slechts één vakje aan

keuzemotief	niet	weinig	regelmatig	vaak
Mij lijkt Informatica een interessant vak				
Informatica is mijn hobby en daarom kies ik Informatica als keuzevak				
Ik wil later Informatica studeren en daarom heb ik voor Informatica gekozen				
Informatica heb je nodig in de vervolgopleiding en in de verdere toekomst				
Ik heb van mijn vriend(inn)en/kennissen/broer/zus gehoord dat Informatica een leuk vak en daarom kies ik dat dan ook maar				
Mijn vriend(inn)en kiezen Informatica en daarom heb ik het ook gekozen				
De andere (profiel)keuzevakken leken mij niets en daarom heb ik maar voor Informatica gekozen				
Informatica kent geen centraal examen				

27. Leerlingen kunnen Informatica als keuzevak in hun examenprogramma kiezen. Zij hanteren daarbij verschillende motieven. U wordt gevraagd op basis van eigen waarneming in te schatten welke motieven in welke mate door uw *vwo*-leerlingen gehanteerd worden. Per motief kunt u een van de volgende indicaties aankruisen:
- *niet*: dit motief hoor ik onder mijn leerlingen niet gebezigd worden
  - *weinig*: af en toe hoor ik dit motief onder mijn leerlingen gebezigd worden
  - *regelmatig*: dit motief hoor ik meer dan eens onder mijn leerlingen gebezigd worden
  - *vaak*: dit motief hoor ik vaak door mijn leerlingen gebezigd worden

Kruis in de onderstaande tabel per rij slechts één vakje aan

keuzemotief	niet	weinig	regelmatig	vaak
Mij lijkt Informatica een interessant vak				
Informatica is mijn hobby en daarom kies ik Informatica als keuzevak				
Ik wil later Informatica studeren en daarom heb ik voor Informatica gekozen				
Informatica heb je nodig in de vervolgopleiding en in de verdere toekomst				
Ik heb van mijn vriend(inn)en/kennissen/broer/zus gehoord dat Informatica een leuk vak en daarom kies ik dat dan ook maar				
Mijn vriend(inn)en kiezen Informatica en daarom heb ik het ook gekozen				
De andere (profiel)keuzevakken leken mij niets en daarom heb ik maar voor Informatica gekozen				
Informatica kent geen centraal examen				

28. Wie verzorgt de voorlichting aan leerlingen die voor hun profielkeuze staan, over de inhoud van het keuzevak Informatica?
- de schooldecaan
  - de vakdocent
  - de klassenmentor
  - een coördinator of teamleider

29. Wat is uw mening over de inhoudelijke kwaliteit van hetgeen in de voorlichting over Informatica te berde wordt gebracht?
- slecht; de voorlichter weet niet waar het vak over gaat
  - matig; de voorlichter kan wel een algemeen verhaal vertellen, maar weet de essentie van het vak niet over te brengen
  - voldoende; de essentie van het vak komt in voldoende mate over bij de leerlingen
  - goed; de essentie van het vak komt in voldoende mate over bij de leerlingen en de voorlichter weet de leerlingen enigszins te enthousiasmeren
  - uitstekend; de leerlingen tonen zich na afloop van de voorlichtingsbijeenkomst enthousiast over het vak

De school

In deze rubriek wordt u een aantal vragen voorgelegd over uw relatie met uw schoolorganisatie en over het beleid dat de school voert ten aanzien van Informatica.

30. Welke motieven hanteert uw school om het keuzevak Informatica aan te bieden? *(U kunt meer dan één mogelijkheid aankruisen)*
- leerlingen (of hun ouders) vragen om aanbod van het keuzevak
  - mijn school profileert zich als school met een sterke beta-insteek in het algemeen en/of een sterke ICT-insteek in het bijzonder
  - mijn school streeft naar een breed aanbod van keuzevakken
  - mijn school kent een of meer enthousiaste docenten die bereid zijn hun schouders onder de totstandkoming van Informatica te zetten
  - de schoolleiding onderkent het belang van Informatica als keuzevak
  - de school kent sterke relaties met ICT-partners in de omgeving, zoals ICT-bedrijven, een universiteit of een hogeschool
  - andere motieven
31. Welke bedreigingen bestaan er ten aanzien van het voortbestaan van het keuzevak Informatica op uw school in de komende paar jaar? *(U kunt meer dan één mogelijkheid aankruisen)*
- te weinig leerlingen kiezen Informatica als gevolg waarvan het nauwelijks tot niet meer loont Informatica aan te blijven bieden
  - onze docenten Informatica gaan binnen een paar jaar met (pre-)pensioen of hebben anderszins plannen het docentschap te verlaten
  - het instandhouden van ICT-voorzieningen ten behoeve van het Informatica-onderwijs is te kostbaar
  - het beheer van ICT-voorzieningen ten behoeve van het Informatica-onderwijs is complex
  - de schoolleiding onderkent niet meer het belang van Informatica als keuzevak
  - andere bedreigingen
  - naar mijn inschatting wordt het voortbestaan van Informatica op mijn school in de komende paar jaar niet bedreigd

32. Vinden er op uw school gerichte acties plaats door of namens de schoolleiding plaats om leerlingen te stimuleren Informatica te kiezen? *(U kunt meer dan één mogelijkheid aankruisen)*
- nee
  - ja, deze acties richten zich vooral op leerlingen die uit zichzelf al belangstelling tonen voor informatica als vakgebied
  - ja, deze acties richten zich vooral op leerlingen die uit zichzelf niet zo gauw op het idee komen Informatica te kiezen (bijvoorbeeld meisjes)
33. Welke mate van vrijheid wordt u door uw schoolleiding gegund bij de inrichting van uw onderwijs?
- alle; de schoolleiding geeft mij geen sturing
  - de schoolleiding bemoeit zich alleen met mijn vak in het geval er zich incidenten voordoen en anders niet
  - de schoolleiding stelt kaders, toets op deze kaders, maar laat mij verder vrij
  - de schoolleiding verstrekt mij gedetailleerde instructies ten aanzien van de inrichting van mijn onderwijs
34. In welke mate biedt uw schoolleiding u tijd voor onderwijsontwikkeling, deskundigheidsbevordering, nascholing, deelname aan externe projecten en dergelijke?
- niet
  - incidenteel, als het zo uitkomt en er geen lesuitval veroorzaakt wordt
  - structureel in de vorm van een beperkt aantal taakuren (< 2% van de jaartaakbelasting)
  - structureel in de vorm van een serieus aantal taakuren (2 - 10% van de jaartaakbelasting)
  - structureel in de vorm van een aanzienlijk aantal taakuren (> 10% van de jaartaakbelasting)
35. In hoeverre onderhoudt uw school contacten met instellingen voor het vervolgonderwijs?
- niet
  - als de gelegenheid zich voordoet
  - mijn school kent samenwerkingsverbanden met een of meer instellingen voor het vervolgonderwijs, maar laat de contacten verlopen
  - mijn school kent samenwerkingsverbanden met een of meer instellingen voor het vervolgonderwijs en onderhoudt haar relaties op regelmatige basis

De toekomst

De vragen in deze rubriek hebben een sterk meningsvormend karakter. U wordt door middel van een aantal gerichte vragen verzocht uw mening te geven wat de grootste uitdagingen zijn voor het Informatica-onderwijs in de Tweede Fase van havo en vwo in 2012 en verder.

36. In deze vraag wordt u een aantal mogelijke uitspraken voorgelegd over het vak Informatica in de periode 2007 – 2012. U wordt verzocht per uitspraak aan te geven in hoeverre u hetgeen in de uitspraak verwoord wordt, van belang acht voor de verdere ontwikkeling van het vak Informatica. U kunt per uitspraak kiezen uit een van de volgende kwalificaties.

- absoluut niet belangrijk
- niet belangrijk
- neutraal
- belangrijk
- zeer belangrijk

Kruis in de onderstaande tabel in elke rij slechts één vakje aan.

Uitspraak	absoluut niet belangrijk	niet belangrijk	neutraal	belangrijk	zeer belangrijk
Het aantal leerlingen dat Informatica volgt dient toe te nemen					
Het aantal VO-scholen dat Informatica aanbiedt dient toe te nemen					
De doorstroom van VO-leerlingen naar informatica-opleidingen in het vervolgonderwijs dient toe te nemen					
Het aandeel meisjes dat Informatica volgt dient toe te nemen					
Docenten Informatica moeten meer tijd beschikbaar gesteld worden voor deskundigheidsbevordering, onderwijsontwikkeling, deelname aan externe projecten, nascholing, enzovoorts					
De overlap in de examenprogramma's Informatica voor havo en vwo moet beperkt worden					
Iedereen die voorlichting geeft over het vak Informatica moet voldoende op de hoogte zijn van de essentie van het vak en de leerlingen in zekere mate weten te enthousiasmeren					
De infrastructuur voor vakontwikkeling moet duidelijk gedefinieerd zijn					
De deelname aan de eerstegraads lerarenopleidingen Informatica in Nederland moet toenemen					
Het huidige vrijblijvend karakter van het vak dient beperkt te worden					

37. Wat zijn naar uw oordeel de grootste bedreigingen voor het vak Informatica in de komende vijf jaar? U kunt uw antwoord op deze vraag weergeven in onderstaand schema. In dat schema wordt een aantal bedreigingen genoemd. U wordt verzocht per bedreiging de mate van ernst weer te geven in een van de onderstaande kwalificaties:

- *geen*: vormt geen bedreiging voor Informatica in de komende vijf jaar
- *klein*: kan hinder of oponthoud veroorzaken in de ontwikkeling van Informatica in de komende vijf jaar, maar leidt niet tot blijvende stagnatie
- *serieus*: kan er toe leiden dat de ontwikkeling van Informatica in de komende vijf jaar stagneert
- *groot*: kan er toe leiden dat de positie van Informatica in de Tweede Fase in de komende vijf jaar verslechtert
- *zeer groot*: kan er toe leiden dat Informatica over vijf jaar geen schoolvak meer is

Kruis in de onderstaande tabel in elke rij slechts één vakje aan.

Bedreiging	geen	klein	serieus	groot	zeer groot
Het aantal leerlingen dat Informatica volgt neemt af					
Het vak is profielkeuzevak N&T en als gevolg daarvan mogelijk minder aantrekkelijk voor leerlingen in andere examenprofielen					
Het vak wordt niet als zodanig onderkend, maar in de vorm van modules aangeboden (zoals voorgesteld door de gezamenlijke profielcommissies)					
De uitstroom van docenten Informatica wordt onvoldoende gecompenseerd door de instroom					
De overlap tussen havo- en vwo-examenprogramma is groot en daarmee zijn beide examenprogramma's niet onderscheidend genoeg					
De inhoud van het vak op elk van de scholen kan nogal van elkaar verschillen					
De naleving van de 1040 urennorm neemt toe als gevolg waarvan lesuitval vanwege andere docentactiviteiten minder toegestaan wordt					
Het instandhouden van ICT-voorzieningen ten behoeve van het onderwijs wordt kostbaarder					
Het systeembeheer op VO-scholen wordt strikter ingericht als gevolg waarvan de flexibiliteit van de ICT-voorzieningen afneemt					
Als gevolg van het keuzegedrag van leerlingen verwordt Informatica tot een specialistenvak voor vooral slimme jongens					
De vakontwikkelactiviteiten zijn versnipperd over verschillende en soms onduidelijke organisaties en ad-hocverbanden					

De huidige doelstelling van het vak Informatica is “*dat leerlingen zich een beeld vormen van informatica en ICT en de wisselwerking van het vak met de maatschappij, andere vakgebieden en technologie, dat leerlingen zich oriënteren op de rol van informatica en ICT en studie en beroep en dat de leerlingen zich basisbegrippen en vaardigheden van het vak eigen maken, informatievraagstukken bestuderen, structuren van gegevensverwerkende systemen bestuderen en een systeemontwikkeltraject leren doorlopen.*” De volgende twee vragen hebben betrekking op deze doelstelling.

38. Wat is uw mening over reikwijdte van de doelstelling?

- ik vind de doelstelling van het vak te breed geformuleerd
- ik vind de breedte van het vak zoals die in de doelstelling tot uiting komt, goed
- ik vind dat de doelstelling breder geformuleerd had kunnen worden

39. Welke aspecten van het vakgebied informatica zouden duidelijker in het vak en zijn doelstellingen tot uitdrukking moeten komen? (*U kunt meer dan één mogelijkheid aankruisen*)

- het beoefenen van informatica vereist een conceptuele en abstracte denkwijze
- het beoefenen van informatica vereist samenwerkingscompetenties met klanten, opdrachtgevers, leveranciers en vakgenoten
- het beoefenen van informatica vereist creativiteit
- het beoefenen van informatica vereist een houding van zorgvuldigheid en nauwgezetheid
- beoefenaars van informatica dienen over een dienstverlenende houding te beschikken
- andere aspecten

40. Wat is mening over het feit dat Informatica sinds 2007 profielkeuzevak van het profiel Natuur & Techniek is?

- daar ben ik geheel mee oneens
- daar ben ik het een beetje mee oneens
- voor mij maakt het niet uit
- daar ben ik het een beetje mee eens
- daar ben ik het geheel mee eens

41. Ter versterking van de positie van informatica als vakgebied in het voortgezet onderwijs kan een aantal maatregelen getroffen worden in de wijze waarop informatica in de onderwijsprogramma's aan bod komt. Geef aan in welke mate elk van de maatregelen in de het onderstaande overzicht op uw instemming kan rekenen in een van de onderstaande termen:

- zeer mee oneens
- oneens
- noch mee eens, noch mee oneens
- eens
- zeer mee eens

Kruis in de onderstaande tabel in elke rij slechts één vakje aan.

Maatregel	zeer mee oneens	oneens	noch mee eens, noch mee oneens	eens	zeer mee eens
Informatica wordt onderdeel van het gemeenschappelijke deel van alle examenprofielen en daarmee voor alle leerlingen verplicht					
Informatica wordt profielvak van een aantal examenprofielen, met name de natuurprofielen en voor de leerlingen van die profielen verplicht					
Er komt een nieuw informaticavak in het gemeenschappelijk deel van alle examenprofielen met een selectie uit het huidige vak, gevolgd door profiel(keuze)vakken in een of meer profielen					
Elk examenprofiel krijgt een eigen profielvak Informatica, zodat er bij vier examenprofielen vier verplichte informaticavakken ontstaan					
Elk examenprofiel krijgt een eigen profielkeuzevak Informatica, zodat er bij vier examenprofielen sprake is van vier verschillende keuzevakken					
Het vakgebied informatica moet ook in de onderbouw aan bod komen					
Het is beter informatica bij andere vakken onder te brengen dan een apart vak Informatica in de onderwijsprogramma's op te nemen					

42. De toetsing van het examenprogramma Informatica vindt in de huidige situatie enkel plaats door middel van een schoolexamen. In hoeverre bent u voorstander van toetsing door middel van een combinatie van centraal examen Informatica en een schoolexamen?
- een centraal examen is voor mij onbespreekbaar
  - een centraal examen is voor mij slechts onder voorwaarden bespreekbaar
  - ik ben geen voorstander van een centraal examen, maar heb er geen bezwaar tegen
  - ik zie wel voordelen van een centraal examen
  - ik ben warm voorstander van een centraal examen

43. Welke argumenten vóór een centraal examen Informatica vindt u van belang?
(U kunt meer dan één mogelijkheid aankruisen)
- door een centraal examen ontstaat er meer lijn in de vakinhoud
  - door een centraal examen krijgt het vak een betere positie op school
  - door een centraal examen ontstaan er minder verschillen in het eindniveau van de leerlingen
  - door een centraal examen krijgen de vervolgopleidingen een beter beeld van wat hun studenten van informatica weten
  - andere argumenten
  - ik kan deze vraag niet beantwoorden, omdat ik geen argumenten van belang ken

44. Welke argumenten *tegen* een centraal examen Informatica vindt u van belang?

(U kunt meer dan één mogelijkheid aankruisen)

- door een centraal examen verdwijnt de vrijheid van docenten hun eigen onderwijsprogramma vorm te geven
- er zijn ook andere vakken in de Tweede Fase zonder centraal examen
- de inspectie hoort toe te zien op de realisatie van de eindtermen door leerlingen. Een centraal examen is daarom overbodig.
- geen van de vervolgoopleidingen in het hoger onderwijs stelt Informatica als entreevoorwaarde
- andere argumenten
- ik kan deze vraag niet beantwoorden, omdat ik geen argumenten van belang ken

45. Het huidige examenprogramma Informatica kent achttien subdomeinen. U wordt gevraagd bij elk van de subdomeinen per schooltype (havo, vwo) aan te geven of u van mening bent dat in de verdere toekomst:

- het subdomein beter kan verdwijnen uit het examenprogramma
- het subdomein deel uit blijven maken van het examenprogramma
- het subdomein meer dan in het huidige examenprogramma versterking behoeft

Kruis onder havo en kruis onder vwo slechts per rij één van de drie vakjes aan. Elke rij bevat dus twee kruisjes.

Subdomein	havo			vwo		
	verdwijnen	handhaven	versterken	verdwijnen	handhaven	versterken
A1 Wetenschap en technologie						
A2 Maatschappij						
A3 Studie en beroepsomgeving						
A4 Individu						
B1 Gegevensrepresentatie in een computer						
B2 Hardware						
B3 Software						
B4 Organisaties						
C1 Communicatie en netwerken						
C2 Besturingssystemen						
C3 Systemen in de praktijk						
C4 Informatiesysteemontwikkeling						
C5 Informatiestromen						
C6 Informatieanalyse						
C7 Relationele databases						
C8 Interactie mens-machine						
C9 Systeemontwikkeltraject						
D Toepassingen in samenhang (projectmanagement)						

46. In het volgende schema wordt een aantal onderwerpen genoemd die op dit moment geen of nauwelijks deel uit maken van het schoolexamenprogramma (overigens kunnen scholen er voor kiezen het betreffende onderwerp in de vrije keuzeruimte van het vak onder te brengen; dat laten we hier buiten beschouwing). U wordt verzocht per onderwerp en per schooltype aan te geven in hoeverre u het betreffende onderwerp zou willen opnemen in het kerngedeelte van het examenprogramma in de verdere toekomst. U kunt daarbij kiezen uit drie mogelijkheden:

- *niet*: het betreffende onderwerp niet in het kerngedeelte van het examenprogramma opnemen
- *beperkt*: het betreffende onderwerp in het kerngedeelte van het examenprogramma beperkt introduceren zonder dat een leerling specifieke vaardigheden met betrekking tot het onderwerp leert
- *wel*: in het kerngedeelte van het examenprogramma substantiële aandacht schenken aan het betreffende onderwerp, inclusief specifieke vaardigheden met betrekking tot het onderwerp

Kruis onder havo en kruis onder vwo slechts per rij één van de drie vakjes aan. Elke rij bevat dus twee kruisjes.

Onderwerp	havo			vwo		
	niet	beperkt	wel	niet	beperkt	wel
XML, gegevensoverdracht via Internet						
Systeembeheer						
Mobiele technologie						
De theoretische achtergronden van informatica						
Informatiebeveiliging						

47. In het vervolg wordt een aantal uitspraken gedaan ten aanzien van de vakinfrastructuur van Informatica. U kunt daarbij denken aan websites, vakvereniging, tijdschriften, lesmethoden, enzovoorts. U kunt per uitspraak aangeven in hoeverre u met de uitspraak kan instemmen in een van de onderstaande termen:

- zeer mee oneens
- oneens
- noch mee eens, noch mee oneens
- eens
- zeer mee eens

Kruis in de onderstaande tabel in elke rij slechts één vakje aan.

Uitspraak	zeer mee oneens	oneens	noch mee eens, noch mee oneens	eens	zeer mee eens
Ik beschouw Vereniging I&I als de vakvereniging van docenten Informatica in het voortgezet onderwijs					
Vereniging I&I is een actieve vereniging die veel voor docenten Informatica organiseert					
De I&I-conferentie in november van elk jaar is dé jaarlijkse ontmoetingsplaats voor VO-docenten Informatica					
Op het Nationaal Informatica Onderwijs Congres ontmoet je vakgenoten uit alle onderwijssectoren en dat heeft toegevoegde waarde boven bijvoorbeeld de I&I-conferentie					
TINFON is een gezaghebbend tijdschrift als het gaat om kwesties rond het Informaticaonderwijs					
Er bestaat behoefte aan een ander tijdschrift voor docenten Informatica dan TINFON					
Website www.informaticavo.nl is een belangrijke nieuwsbron als het gaat om ontwikkelingen in het Informatica-onderwijs in het voortgezet onderwijs					
Er is behoefte aan een nieuwe lesmethode naast de drie huidige lesmethoden					
Ik tref vaak goede onderwijsmaterialen aan op website www.informaticavo.nl en maak daar ook gebruik van					
Ik ben goed op de hoogte van welke aanvullende onderwijsmaterialen voor Informatica verkrijgbaar zijn en weet ze ook te vinden					
Er zijn op dit moment voldoende opleidingen tot eerstegraads docent Informatica					
De uitstroom van de opleidingen tot eerstegraads docent Informatica is voldoende					
Ik ben goed op de hoogte van het vakdidactisch onderzoek op het terrein van informatica					
Ik kan de resultaten van vakdidactisch onderzoek goed toepassen in mij onderwijspraktijk					